

Steun aan Assad? Kortzichtig

Zijn opiniemakers en politici ineens wakker geworden over Syrië? VVD'er Hans Wiegel oppert samen met Stephan de Vries in deze krant dat wij, Nederland en Europa, maar vrienden moeten blijven met president Assad omdat we hem nog nodig zullen hebben – al is niet duidelijk waarvoor. Opiniemaker Rob de Wijk komt in *Trouw* tot dezelfde conclusie. Zijn er 2,5 jaar oorlog met meer dan 100.000 doden, onnavolgbare aantallen gewonden en meer dan zes miljoen intern en extern gevluchte Syriërs nodig om het 'licht' te doen zien dat we Assad moeten gaan steunen?

Dat is ook een tamelijk onthutsend inzicht als we bedenken dat Assad senior, die in de VS tot de 'As van het kwaad' behoorde, door Europa

en de VS werd geboycot vanwege de gasaanval op Hama, waarbij tienduizenden het leven lieten. Dit was jarenlang ook Nederlands buitenlandsbeleid ten aanzien van Syrië. De verse steun voor Assad jr. zou daarmee een forse breuk zijn. Laten we niet vergeten dat Nederland als enige lidstaat onder leiding van destijds minister van Buitenlandse Zaken Maxime Verhagen, tussen 2007 en 2010, doelbewust en structureel het sluiten van een associatieverdrag met Syrië heeft tegengehouden – onder het motto 'schending van mensenrechten'.

Het associatieverdrag was erop gericht economische ontwikkelingen en democratisering positief te beïnvloeden. De 20 miljoen Syriërs en de 280 miljoen andere Arabieren die leven langs de rand van Europa zijn met andere woorden niet opgeno-

Opiniemakers pleitten laatst voor steun aan de Syrische president Assad. Dat is niet reëel, menen Esseline van de Sande en Tineke Bennema.

men in ons economisch model.

Dat de kwestie-Syrië uiterst complex is en eigenlijk geen 'good guys' en 'bad guys' meer kent, neemt niet weg dat pleiten voor volledige steun voor een van de partijen, die door de VN beschuldigd wordt van het plegen van oorlogsmisdaden, volledig uit balans is. Dat geldt ook voor de Amerikaanse steun aan de oppositie, waarbij het niet gaat om democratie of mensenrechten, maar om het verzwakken van het verbond tussen Syrië, Iran en Hezbollah. Wat schiet de Syrische bevolking met deze keuzes linksom of rechtsom op? Is dat niet meer van belang in het gedachtengoed van de opiniemakers? Zeker is dat de gewone Syriër van twee kanten wordt gestraft.

De EU heeft zich in het Midden-Oosten decennia lang schuldig gemaakt aan het steunen van corrupte regimes, die mensenrechten aan hun laars lapt en de eigen bevolking onderdrukt. De Arabische Lente toonde aan dat de bevolking niet alleen een einde aan deze regeringen wilden, maar ook dat dit westerse beleid ten dode was opgeschreven. Nu de volkeren om vrijheid roepen, de oorspronkelijke drijfveer van de Syrische opstand, blijken Nederlandse conservatieve krachten geen alternatieven meer te kunnen verzinnen dan vasthouden aan de nog zittende dictators.

Wat een gebrek aan visie of vernieuwende inzichten en hoe kortzichtig ook. Kop in het zand steken voor het feit dat alleenheersers Mubarak, Gaddafi en Ben Ali verdreven zijn door volkswil. Steun aan een dictator die binnenkort door zijn afgezaagde stoelpoten zakt, zal ons in de toekomst geen contracten opleveren van de Syrische bevolking. Want nog afgezien van eerder genoemde ethische aspecten, lijkt het er sterk op dat ethiek en compassie geen drijfveren zijn voor deze opiniemakers.

Hun geformuleerde beleid getuigt van gebrek aan realiteitszin. Assad zal het veld ruimen, misschien niet binnen nu en een jaar, maar wel over een aantal jaren, een nog bloediger spoor van destructie achterlatend. Ondanks de fanatieke steun onder een deel van zijn eigen bevolking, is er in de toekomst met zekerheid geen meerderheid in eigen land die hem zal steunen.

In het nieuwe Syrië zal ruimte

moeten zijn voor een coalitie van etnische en religieuze groepen, die elkaar in balans houden. De vreselijke tragedie van de mislukte samenwerking van de Syrische oppositie heeft wel aan het licht gebracht dat de alleenheerschappij van de alawieten onmogelijk zal zijn.

Het valt te hopen dat de Nederlandse regeringscoalitie creatiever omgaat met het complexe Syrische probleem dan Wiegel cum suis weten op te hoesten. Alternatieven zijn er wel degelijk: dring aan op een wapenstilstand en stimuleer vervolgens onderhandelingen en gesprekken met alle betrokkenen. Stimuleer en help met het organiseren van snelle, eerlijke verkiezingen (zoals we dat ook in Palestijns gebied deden). Zorg conform de noodkreten van de VN voor een snelle opname van vluchtelingen binnen de EU en voor uitbreiding van de noodhulp. Een instabiele

Instabiliteit Syrië werkt ook bij ons ondermijnend

regio grenzend aan de onze, ondermijnt uiteindelijk ook onze stabiliteit.

Tot slot willen wij opmerken hoe anders de koers is van het kabinet-Rutte waar het Israël betreft. De EU heeft via een verregaand en gedurfd associatieverdrag Israël geïntegreerd in het Europese economische bestel, daar waar al jaren een boycot is op Syrische producten. Kijkend naar de mensenrechten zijn er genoeg redenen om Israël onder druk te zetten met een eenzijdige opschorting van de handelsbetrekkingen. De regering kiest ervoor met twee maten te meten. Vermeende Nederlandse eigen belangen in Syrië zijn belangrijker dan Palestijnse mensenrechten en het spekken van de Israëlische handelsbalans is belangrijker dan bijdragen aan de Syrische.

Esseline van de Sande is journalist en organisatieadviseur, woonde in Syrië en werkte voor de VN in Damascus en Amman. Tineke Bennema is journalist en historicus. Ze woonde op de Westelijke Jordaanoever en werkte er voor *Trouw* en *Radio 1*.

Een lid van de Syrische rebellen klimt door een gat in een huis in Aleppo, 2013. Foto Reuters